

K O M U N I K A T

Wyd. Okr. Rady Konwentu Org. Niepodl.

Nr. 5 17. stycznia 1945 w. P. Rok VII.

I. SPRAWY POLSKIE

W czasie debaty w senacie amer. senator Furgosson wygwał do natychmiastowego utworzenia rządu zjednoczonych narodów, któryby zastąpił opiekę nad krajami uwolnionymi z okupacji niem., jak Polska, Grecja, aż do czasu wyrażenia przez narody tych krajów swej woli.

Senator Wandenberg stwierdził, że pewność udziału St. Zjednocz. w przyszłym systemie bezpieczeństwa spowodowałaby, iż Rosja sow. nie potrzebowałaby obawiać się agresji niem. Obecnie jednostronne plany sow. zdają się zmuszać do bezpośredniego lub pośredniego wchłaniania sąsiadujących z Rosją państw. Ale nie wiadomo co jest lepsze z punktu widzenia ros. interesów, czy otoczenie się podbitymi lub wrogimi ustosunkowanymi do związku Sow. narodami, czy przez pełną szczerość i otwartość politykę pozyskanie sobie przyjaźni i współdziałania innych państw. Rosja jednak i inne państwa mają prawo zapytać gdzie jest pewność, iż nie będzie nowej agresji, gdy nie wiemy co uczynią St. Zjednocz. Należy więc jasno określić stanowisko St. Zjedn. w wypadku ponownej agresji Niemiec i Japonii.

Ważnym biuletynem ang. "Economist" tak nasświetla sytuację lubelskie. Język tzw. polski rząd tymczasowy nie jest dokładnym odpowiednikiem nawet Komitetu Wyzw. Ci wszyscy członkowie Komitetu, którzy odgrywali pewną rolę w życiu Polski przed wojną ustąpili, pozostali po za ministrem wojny i rolnictwa i gen. Rola Spira. Wyłobyci zostali całkowicie z życia. Równocześnie z "rządem" obradowała Kraj. Rada Nar., czyli tzw. parlament oraz szereg rozmaitych innych zebrań, przy czym wszystkie te zgromadzenia przemawiają jednym głosem, mianowicie iż mają w nich uczestniczyć członkowie rozmaitych partii. Ta najwyższą trwogą napawająca jedność sprawia, że obserwator zagraniczny jest wysoce sceptyczny w stosunku do Komitetu lub. i jego charakteru.

FAT donosi, że Rada Ministrów 9. XI. rozpatrywała szereg spraw bieżących na podstawie raportów nadeszłych z Kraju. Szczególną uwagę poświęcono za-

gadnieniem polityki zagran. przy czym wysłuchano analizy rozwoju stosunków polsko-sow. w r. 1944.

Kraj. Rada Min. przesłała Janu Prezydentowi Rzpltej, Radzie Ministrów i Radzie Nar. telegram noworoczny: "Przesyłamy życzenia najbardziej owocnych prac w nadchodzącym roku." Prezydent odpowiedział: "Serdecznie dziękuję Janowi i kolegom za życzenia i nawzajem życzę powodzenia w pracy prowadzonej w tak ciężkich warunkach."

W Gibraltarze dokonano odszkodowania tablicy pamiątkowej ofiarowanej przez wojsko bryt. na miejscu katastrofy samolotu s. p. gen. Sikorskiego. Przemawiał gubernator Gibraltaru i reprezentant lrez. Rzpltej admirał Swirski.

Polskie Radio podaje, iż we wszystkich dziedzinach technicznych, w których osiągnięto przewagę nad Niemcami, jak wtryszcz nin, budowa samolotu, fotografia lotnicza, nielocze ognia i t. d. stwierdzić można wybitny udział polskich pracowników naukowych.

Jak donosi prasa niem. wielu kolegów pol. przesiedlonych zostało do Niemiec.

W Chicago otwarto z stał polski oddział kultury i sztuki. Przemawiający prof. Halecki stwierdził, iż warunki współpracy pol. świata nauki z uczonymi innych krajów jest istnieć nie polski nie odległej.

Polska Inca rozpoczęła 20. X. u. r. wysyłać wozy rezerwowe na kontynent europ. dla obsługi wojska pol.

Do końca grudnia wozy te dokonały 180 wyjazdów.

Por. Herbert opowiada, że z pośród 6 tys. górników pol. pracujących w Charleroi, 3 tys. zgłosiło się do Pol. org. walki z Niemcami. Organizacja ta dokonała wielu sabotaży. Gdy wojska alian. wkroczyły do Belgii, członkowie organia. zdobyli broń na Niercach i 3 tys. oddział pol. pierwszy wkroczył do Charleroi. Początkowo zdumienie ludności zamieniło się w entuzjazm i spontaniczną manifestację na cześć Polski.

II. SPRAWY NAJWAŻNIEJSZE

Warunki zawieszenia broni z MLAS opiewają: Zm. przestanie działań woj.

14. I. o północy. EMN zobowiązała się do wycofania swych wojsk z pewnych okręgów, podania stanu liczebnego wymiany jeńców i zwolnienia obywateli ang. Odnowiła zwolnienia zakładowców grec. Rząd bryt. wydał oświadczenie, że zawieszenie broni nie doprowadzi do żadnego rezultatu o ile zakładnicy nie zostaną zwolnieni. Rcyb. Damaskinos podpisał akty przemocy dokonane przez ELAS. Komentatorzy podkreślają, iż zawieszenie broni jest tylko wstępem do pertraktacji politycz. Wojska ELAS ewakuują Pelopones, Lanię oraz port Patras. 13. I. doszło na Peloponesie do gwałtownych walk.

Prez. Roosevelt przyjął komisję spr. zagran. senatu. Przedmiotem konferencji były zagadnienia polityczne wobec nadchodzącego spotkania trzech.

"Times" omawiając przemówienie senat. Wanderberga zauważa, że kierował on się szczerą chęcią przyjsia prezydentowi z pomocą w okresie spotkania z Churchill i Stalinem.

Król Piotr jugosk. z Kosik sprzeciw, przeciw układowi zren. Subaczića z Tito. Wywołało to zdumienie i zaskoczenie w sferach rządowych bryt. "Observer" donosi, że wiele punktów umowy musi mieć zgodę króla. Rząd jugosk. rozważa sytuację wywołaną przez oświadczenie króla Piotra.

Franc. ministerium informacji ujawniło stan liczebny armii franc. Zbliży się on do 1 miliona żołnierzy. Flota franc. liczy 200 okrętów, 3 tys. oficerów i 60 tys. marynarzy. W końcowej fazie wojny Francja weźmie pełny udział. 10 lat upłynię zania Francja oczyści znaczne obszary z min. i odbuduje przeszło milion zniszczonych domów.

Rząd bryt. naje oświadczenie, iż otwarcie Dardanell ukatwiłoby znacznie zaopatrzenie Sovietów i skróciłoby drogę morską o co najmniej 10 dni.

III. SYTUACJA NA FRONTACH.

Wschód: W Ardenach wojska bryt. połączyły się z amer. w St. Hubert. Na zach. od szosy St. Hubert - Laroche niema wojsk niem. Szosa St. Vith-Maufalise została przecięta przez zajęcie przez wojska an. Mont le Blanc. Szosa ta jest niezmiernie ważna dla wycofujących się wojsk niem. 13. I. wieczorem na odcinku 15 km. na pld od Stavelot i Malmedy - opór niem. słaby. Na środkowym odcinku klina niem. w Ardenach wojska an. zbliżają się ku Hautfalise gł. niemu niemu punktowi o-

poru na tym froncie. W rej. Bastogne postępy wojsk amer. W Zagłębiu Saary wojska an. odbiły Boeren 8 km. na pld. od Saarbrücken. W północ. Alzacji ciężkie walki toczą się między Bitsch i Renem, na pld od Hagenau oraz na pld i pld. od Strassburga, gdzie Niemcy zajęli Obenheim. Bombardowane były Bergen w Norwegii, Wormacja, Mannheim, Karlsruhe, Mainz, Riederheim, Bischofsheim, Kascitshautern, Szczecin i Saarbrücken. 7 grudnia w Anglii zginęło od latających bomb 567 osób, 847 zostało rannych.

POZUDNIE: We Włoszech patrolo 15 km. na pld od Bolonii. W Budapeszcie toczą się walki o zaciętości niespotykanej w tej wojnie. Wojska sow. opierały całą pld-wsch. część miasta. Do 13. I. wzięto 11 tys. jeńców do niewoli. W ciągu 14 dni ataków niem. z zachodu celom przebiła się do Budapesztu, Niemcy straciłi 700 czołgów.

WSCHÓD: 12. I. wojska marsz. Koniewa rozpoczęły po 2-godz. gwałtownym ogniu artylerii natarcie w kierunku zach. i pld.-zach. z rejon. Baranowa sandziarskiego dokonywując w 2 dniach wyłomu 60 km. w kierunku niem. i posuwając się o 40 km. Zajęte zostały Szczyrków, Stebnica, Gniatynki, 70 km. od Kielc/ Busko Zdrój, Wislic / 50 km. od Krakowa / 3 linie obronne niem. padły. 15. I. sforsowana została Nida na szer. 60 km. zajęte Nowy Korczyn, Stary Korczyn, Miasowo i Pińczów, przerwano linię kol. Kraków-Warszawa przez zajęcie Sobkowa. Wojska sow. znajdują się już 90 km. na zach. od Wisły. Korespondent Winterton podaje, iż należy oczekiwać rozszerzenia się działań sow. na cały front wschodni. Korespondenci podkreślają, iż uderzenie sow. nastąpiło w miejscu, gdzie Niemcy mogli go najprędzej oczekiwać. "Prawda" pisze 15. I.: wojska sow. przerwały 3 linie obronne, które Niemcy uważali za nie do zdobycia. Ciężkie walki nas oczekują, od których je przodują, ujrzą czerwone sztandary na ulicach Berlina. Wojska sow. znajdują się 50 km. od Krakowa.

DALSKI WSCHÓD: Wojska gen. Mac Arthura zajęły na Luzonie miasto Santa Barbara i Napadan i dotarły nie napotykając na opór do połowy wyspy. Obecnie przygotowują się do walki z nadciągającymi wojskami japoń. Okręty jap. u wybrzeży i w portach Indochin są intensywnie bombardowane.